

ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อกำหนดลักษณะการกระทำและขอบเขตของการกระทำที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะกระทำได้ หรือเป็นการกระทำที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๖ วรรคสาม และมาตรา ๖๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า

(๑) อธิบดี

(๒) หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี

(๓) หัวหน้าหน่วยงานในสังกัดกรม ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแล้วแต่กรณี

(๔) พนักงานเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๕) พนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ข้อ ๔ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียบนี้ ในกรณีมีปัญหาการตีความตามข้อ ๖ และข้อ ๘ ให้อธิบดีเสนอแนวทางการตีความต่อคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และให้ปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการดังกล่าว

หมวด ๑

การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ข้อ ๕ ในกรณีในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าใด มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉิน เพื่อการป้องกันอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไป

(๒) เปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วยการตัด ฟัน โค่น ลิด เลื่อย ฝ่า ถาก ทอน ขุด เคลื่อนที่ แผ้วถาง เผา ตัดไม้หรือพฤษชาติอื่น ขุดหรือเก็บดิน หิน กรวด ทราย ลูกแร่ หรือกระทำการใด เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนสภาพแหล่งน้ำหรือทางเดินของน้ำ ในเขตพื้นที่

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อเป็นการป้องกันหรือบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการไปก่อนได้ แล้วให้ขอความเห็นชอบจากอธิบดีโดยไม่ชักช้า หากไม่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แก้ไขให้กลับเข้าสู่สภาพเดิมให้มากที่สุด

ข้อ ๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติ หรือเพื่ออำนวยความสะดวก หรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป โดยต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดี ดังต่อไปนี้

(๑) ก่อสร้างสำนักงาน สถานที่ปฏิบัติงาน สถานที่พักอาศัย หรือสถานศึกษาหรือให้ความรู้แก่ประชาชน

(๒) ปลูกป่าเฉพาะบริเวณถูกบุกรุกทำลายหรือปลูกเสริมป่าบริเวณที่เสื่อมโทรม หรือถูกบุกรุกทำลาย โดยใช้พันธุ์ไม้ชนิดที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือปลูกพืชอาหารสัตว์ป่า

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือปิดกั้นลำน้ำ ลำห้วย หนอง หรือบึง

(๔) ทำถนน ทางเดิน ทางลำเลียง หรือทางตรวจการ

(๕) ตัด โค่น แผ้วถาง เผา หรือทำลาย ตัดไม้หรือพฤษชาติอื่นตามความจำเป็นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๗) และ (๑๐)

(๖) ตัด ฟัน โค่น ลิด เลื่อย ฝ่า ถาก ทอน ขุด เคลื่อนที่ ไม้หรือพฤษชาติอื่นที่อยู่ในสภาพกีดขวาง หรือจะเป็นอันตรายแก่สิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่ปฏิบัติงาน หรือเป็นอันตรายแก่ประชาชนที่มาศึกษาหรือพักอาศัย

(๗) ขุดดิน หิน กรวด หรือทราย เฉพาะเท่าที่จำเป็นและไม่เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ
 (๘) เก็บหาเศษไม้ ปลายไม้ ไม้ยืนต้นตาย หรือไม้ล้มขอนนอนไพร
 (๙) เก็บพันธุ์ไม้หรือพฤษชาติเพื่อประโยชน์ในการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อเป็นการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ บำรุงรักษา ป้องกัน หรือคุ้มครองเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

(๑๐) เลี้ยงสัตว์ เพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือปล่อยสัตว์ป่า

(๑๑) ล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือล่อ หรือนำสัตว์ป่าออกไปจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อประโยชน์ในการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อเป็นการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ บำรุงรักษา ป้องกัน หรือคุ้มครองเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ข้อ ๗ เมื่อมีความประสงค์จะนำไม้หรือพฤษชาติ ตามข้อ ๕ (๒) และข้อ ๖ (๕) (๖) หรือ (๘) ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการปลูกหรือก่อสร้างตามข้อ ๖ (๑) หรือเพื่อซ่อมแซมที่พักอาศัย หรืออาคารอันเป็นสถานที่ราชการ หรือนำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ ในงานราชการของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า นั้น ให้หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการสำรวจประเภท ชนิด ขนาด ปริมาณและจัดทำบัญชี รายงานต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา และให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ตรวจสอบความถูกต้องก่อนเสนอเพื่อให้อธิบดีอนุมัตินำไปใช้ประโยชน์

หมวด ๒

การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

ข้อ ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อเป็นประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า ให้กระทำการได้ตามความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี ดังต่อไปนี้

(๑) ก่อสร้างสำนักงาน สถานที่ปฏิบัติงาน สถานที่พักอาศัย หรือสถานศึกษาหรือให้ความรู้แก่ประชาชน

(๒) ปลูกป่าเฉพาะบริเวณถูกบุกรุกทำลาย หรือปลูกเสริมป่าบริเวณที่เสื่อมโทรม หรือถูกบุกรุกทำลาย โดยใช้พันธุ์ไม้ชนิดที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือปลูกพืชอาหารสัตว์ป่า

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า

(๔) ทำถนน ทางเดิน ทางลำเลียง หรือทางตรวจการ

(๕) ตัด โคน แผลวถาง เผา หรือทำลาย ต้นไม้หรือพฤษชาติอื่นตามความจำเป็น ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๗) (๑๐) (๑๑) และ (๑๒)

(๖) ตัด โคน เผา หรือทำลาย ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด ไม้ที่อยู่ในสภาพกีดขวาง หรือจะเป็นอันตรายแก่สิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่ปฏิบัติงานและประชาชน

(๗) ขุด เก็บ แร่ ดิน หิน กรวด หวาย ลูกรัง ของป่า

(๘) เก็บหาเศษไม้ ปลายไม้ ไม้ยืนต้นตาย หรือไม้ล้มขอนนอนไพร

(๙) เก็บพันธุ์ไม้หรือพฤษชาติเพื่อประโยชน์ในการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อเป็นการศึกษา หรือวิจัยทางวิชาการ บำรุงรักษา ป้องกัน หรือคุ้มครองเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๑๐) ล่าสัตว์ป่า

(๑๑) เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่า

(๑๒) เลี้ยงสัตว์ เพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือปล่อยสัตว์ป่า

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีของการดำเนินการตามแผนงาน โครงการที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดี หรือตามข้อสั่งการของอธิบดี โดยให้ดำเนินการต่อไปได้ และไม่ต้องขอความเห็นชอบจากอธิบดีอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๓ (๕) ที่มีความจำเป็นต้องกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามวรรคหนึ่งในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้ขอความเห็นชอบจากอธิบดีก่อนดำเนินการ

ข้อ ๙ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นที่ต้องปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๘ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) และ (๑๒) ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานในการสำรวจ การศึกษา การวิจัย หรือการทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครองรักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า โดยมีต้องขอความเห็นชอบจากอธิบดี

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่พื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าใด มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยอันตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเป็นสาธารณะ ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับความเห็นชอบให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๘ วรรคหนึ่งจากอธิบดีแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทราบก่อนเข้าดำเนินการ

ข้อ ๑๑ เมื่อมีความประสงค์จะนำไม้หรือพฤษชาติตามข้อ ๘ (๕) (๖) (๘) หรือ (๙) ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า นั้น ไปใช้ประโยชน์ตามข้อ ๘ (๑) หรือนำไปใช้ประโยชน์ใด ๆ ในงานราชการของเขตห้ามล่าสัตว์ป่า นั้น ให้หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการสำรวจประเภท ชนิด ขนาด ปริมาณและจัดทำบัญชี รายงานต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา และให้ผู้อำนวยความสะดวกพื้นที่

อนุรักษหรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษสาขา ตรวจสอบความถูกต้องก่อนเสนอเพื่อให้
อธิบดีอนุมัตินำไปแปรรูปหรือใช้ประโยชน์

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

รัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช